

BRANŻOWA KOMISJA DIALOGU SPOŁECZNEGO DS. BEZDOMNOŚCI
WARSZAWSKA RADA OPIEKUŃCZA

Warszawa, dn. 23.03.2020

Szanowny Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie

Jako prezydium Warszawskiej Rady Opiekuńczej - Branżowej Komisji Dialogu Społecznego do spraw Bezdomności reprezentujemy organizacje wspierające bezpośrednio osoby w kryzysie bezdomności przebywające w placówkach, jak i w przestrzeni publicznej. Nasi pracownicy na bieżąco wykonują swoje zadania w placówkach, a patrole streetworkerskie pracują, starając się dotrzeć do wszystkich miejsc przebywania osób bezdomnych. Również tam, gdzie nie docierają patrole Policji i Straży Miejskiej. Mimo, że pracujemy tam, gdzie zagrożenie jest największe i z tymi osobami, które ze względu na warunki w których żyją są najbardziej zagrożone, formalnie nie mamy uprawnień i zabezpieczeń, które mogą posiadać służby państwowe, medyczne lub samorządowe. W związku z tym pojawiły się następujące palące problemy:

1. **Zaopatrzenie w żywność.** Jadłodajnie dla bezdomnych częściowo działają, ale wydają posiłki w postaci suchego prowiantu. Działający w Warszawie Mobilny Punkt Poradnictwa (MPP) - liniowy miejski autobus dla bezdomnych - ze względu na zagrożenie nie wozi już pasażerów. Przekształciliśmy go w mobilny punkt wydawania paczek żywnościowych. Chętnych są setki. Osobom w przestrzeni publicznej rozdają żywność również inne inicjatywy i organizacje, takie jak np. Wspólnota Sant'Egidio, działające bardzo pręźnie, a nie mające umów z Miastem st. Warszawa. Zaopatrzenie wszystkich placówek wspomagających osoby bezdomne jest w dużym stopniu oparte o darowizny od producentów i firm obracających żywnością. Drugim istotnym źródłem są towary z krótkim terminem ważności ze sklepów dużych sieci handlowych. Gwałtowna fala zakupów w ciągu ostatnich tygodni spowodowała przerwanie tych dostaw. Od producentów nie dostajemy prawie nic, od sklepów bardzo niewiele. Fala zakupów opadła, ale dostaw mimo to nie ma. Wytyczne, które otrzymaliśmy i stosujemy, przewidują zaopatrzenie w żywność osób przebywających w kwarantannie, ale nie mówią nic o osobach bezdomnych pozostających w przestrzeni publicznej i w placówkach udzielających schronienia nie będących kwarantanną. Magazyny żywności w naszych placówkach są prawie puste. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa przewiduje skuteczne procedury zaopatrzenia osób bezdomnych. Dystrybucja żywności bezpośrednio do każdej z osób przebywających w przestrzeni publicznej albo oznacza gromadzenie się tych osób w bardzo licznych grupach w punktach wydawania paczek, albo wymaga rozbudowanego zaplecza logistycznego (samochody, koszty paliwa, ludzie). Możemy takie zaplecze tworzyć w bardzo krótkim czasie, jednak wymaga to środków finansowych, których nie mamy.

2. **Zaopatrzenie w środki ochrony i dezynfekcji.** Brakuje maseczek FFP skutecznie chroniących naszych pracowników (nie chirurgicznych, bo one ich nie ochronią), kombinezonów jednorazowych, rękawiczek, środków dezynfekcyjnych. Jesteśmy organizacjami non-profit działającymi w oparciu o darowizny i dotacje. Płyn do dezynfekcji rąk produkowany przez Orlen kosztuje 19 zł za litr, a minimum logistyczne wynosi 300 litrów za 5700 zł. Kosztorysy dotacji nie przewidują rezerwy na wypadek sytuacji kryzysowych. Nie mamy tych pieniędzy. Nie kupimy sprzętu i środków dezynfekcyjnych. Przesunięcie środków na te cele, możliwe w ramach kosztorysów dotacji, oznaczałoby zabranie ich z wynagrodzeń pracowników lub z opłat za czynsz, prąd itp., które muszą być stale regulowane.
3. **Zagrożenie pracowników.** W przypadku zakażenia lub objęcia ich kwarantanną, nie będziemy mieć personelu, który będzie mógł pracować z osobami w kryzysie bezdomności przebywającymi w przestrzeni publicznej lub w placówkach. Nie mamy rezerwy wykwalifikowanych ludzi. W obszarze tak wymagającym jak nasz nie możemy sobie pozwolić na włączenie wolontariuszy do pomocy.
4. Wytyczne dotyczące prowadzenia **schronisk/noclegowni/ogrzewalni/poradni/streetworkingu.** Zwracamy się z prośbą o wydanie wyraźnych i jednoznacznych wytycznych w kontekście prowadzenia działań na rzecz osób w kryzysie bezdomności w formie **schronisk/noclegowni/ogrzewalni/poradni/streetworkingu.** Uważamy, że wydane dotychczas pozwalają na bardzo swobodną interpretację, nie uwzględniając specyfiki poszczególnych działań. Naszym zdaniem że osoby w schroniskach/noclegowniach powinny mieć ograniczoną do minimum możliwość wychodzenia z placówek (aby ograniczyć możliwość przenoszenia zakażenia z zewnątrz), a nowe osoby powinny być kierowane po odbyciu kwarantanny (której ze względów technicznych, nie jesteśmy w stanie zapewnić). W przypadku streetworkingu musimy podejmować trudne decyzje. Brak jednoznacznych wytycznych i procedur oraz brak zabezpieczeń powodują chaos i stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia osób w kryzysie bezdomności, pracowników NGO, a w konsekwencji całego społeczeństwa.

W związku z tym zwracamy się do Pana z uprzejmą prośbą o podjęcie decyzji i działań służących rozwiązaniu opisanych tu problemów, co zwiększy skuteczność naszych działań. Najpilniejszym priorytetem jest zaopatrzenie naszych pracowników w środki ochrony osobistej.

Streetworkerzy oraz pracownicy placówek organizacji pozarządowych, jako osoby pracujące w warunkach największego zagrożenia, a jednocześnie trudne do zastąpienia, powinni móc liczyć na priorytetowe traktowanie w przypadku niepokojących objawów. Testy na obecność wirusa SARS-CoV-2 wykonywane wobec tych osób w pierwszej kolejności (w koniecznych przypadkach) pozwoliłyby na szybki powrót do pracy w przypadku wyniku negatywnego, a w przypadku pozytywnego na natychmiastowe podjęcie leczenia lub kwarantanny. Prosimy o podjęcie odpowiednich decyzji także w tej sprawie.

Kamila Suchenek-Maksiak

Paweł Korliński

Paweł Chachulski

